

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

Casual Model of Factors Affecting Behavioral Risk Reduction of
Lower-secondary School Students Under the Secondary School
Educational Service Area Office 18

โนชญ์ ชาญด้วยกิจ¹, สุเมธ งามกนก² และ สมพงษ์ ปันหูน³

Noch Chanduaykit¹, Sumeth Ngamkanok² and Sompong Panhoon³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุ และเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 958 คน ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของครอบครัว อิทธิพลของสื่อ สภาพแวดล้อมในชุมชน ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ประสบการณ์ส่วนบุคคล ลักษณะกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ของปัจจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรม Amos ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ได้ค่าจากค่าไคว-สแควร์ (χ^2) = 533.288 p = .00 df = 241 (χ^2 / df = 2.21 Comparative Fit Index (CFI) = .9 Goodness of Fit Index (GFI) = .95 Adjust Goodness of Fit Index (AGFI) = .94 Root Mean Squares Error of Approximation (RMSEA) = .03 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 83

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ, พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

¹ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ Ph.D. Student, Educational Administration Program, Faculty of Education, Burapha University

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

² Assoc. Prof., Faculty of Education, Burapha University, Advisor

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

³ Asst. Prof., Faculty of Education, Burapha University, Co-Advisor

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the causal factors affecting risk behaviors of junior high school students studying in schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, and 2) to develop and verify the Linear Structural Relationship Model of the causal factors affecting the risk behaviors of junior high school students studying in schools under the Secondary Educational Service Area Office 18. The total number of sample groups was 958 junior high school students studying in schools under the Secondary Educational Service Area Office 18. The variables which were the factors examined in this study consisted of family relationships, influence of media, living environment in the community, types of society and living norms, student personal experience, groups of friends, and characteristics of risk behaviors of the students. To explain the phenomenon of the predicted causal factors which could reduce the risk behaviors of the lower secondary school students, the design of Qualitative research was employed in the first part of this research design. In this part, some students were asked to attend an in-depth interview session with the researcher. Later on, the design of a quantitative data analysis was conducted and the obtained data was analyzed by the Amos program to find out the structural validity of the causal relationship model.

The finding in this study shows that the causal relationship model aiming at reducing the risk behaviors of the lower secondary school students was consistent with the empirical data as follows: (χ^2) = 533.288, $p = .00$, $df = 241$, $\chi^2/df = 2.21$, Comparative Fit Index (CFI) = .97, Goodness of Fit Index (GFI) = .95, Adjust Goodness of Fit Index (AGFI) = .94, Root Mean Squares Error of Approximation (RMSEA) = .03. The testified variables in the model were found accounting for 83 percent of the variance of the reduction of the risk behaviors of the lower secondary school students.

Keywords: Causal model, Behavioral risk of students

บทนำ

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นับว่าเป็นช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเด็กวัยรุ่นแต่ละคนจะเข้าสู่ วุฒิภาวะไม่พร้อมกัน วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะใน สังคมปัจจุบันเป็นยุคข่าวสารไร้พรมแดน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นมากขึ้น ระยะวัยรุ่นเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยวิกฤต (Critical period) หรือวัยพายุบูแคม (Strom and

stress) เนื่องจากวัยรุ่นมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตอย่างมาก บางครั้งมีปัญหาและมีความยากลำบากในการปรับตัว จึงนับเป็นความสำคัญที่ผู้ให้การศึกษาต้องเรียนรู้พัฒนาการของวัยรุ่นหลักการทางจิตวิทยาวัยรุ่น เพื่อให้สามารถเข้าใจวัยรุ่น รู้เท่าทัน และมีหลักการในการช่วยเหลือวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม ถ้ากระบวนการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นไปตามระยะเวลาและความเหมาะสม เด็กก็จะปรับตัวอย่างเหมาะสม หากแต่วัยรุ่นไม่สามารถที่จะเผชิญหน้าและจัดการกับความเปลี่ยนแปลงนี้ ก็จะมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหาทางด้านจิตใจ อารมณ์ (เพ็ญญา กุลนาคล, 2560)

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว สถานศึกษาต่าง ๆ จึงได้ดำเนินงานระบบดูแลทางด้านพฤติกรรมของนักเรียนทางด้านการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือลูกถามมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยง และสามารถแก้ปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้ โดยให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน แต่ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายของสำนักการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ที่มุ่งพัฒนาเพื่อให้ได้โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและศรัทธาของชุมชน โดยได้นำแนวทางในการลดพฤติกรรมเสี่ยงมาปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่า ยังไม่มีแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันปัญหาในการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้นับว่าเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ส่งผลให้เกิดปัญหาในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนเป็นอย่างมาก (โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย, 2558) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อแนวทางการลดพฤติกรรมเสี่ยงของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
2. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
3. เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

สมมติฐานของการวิจัย

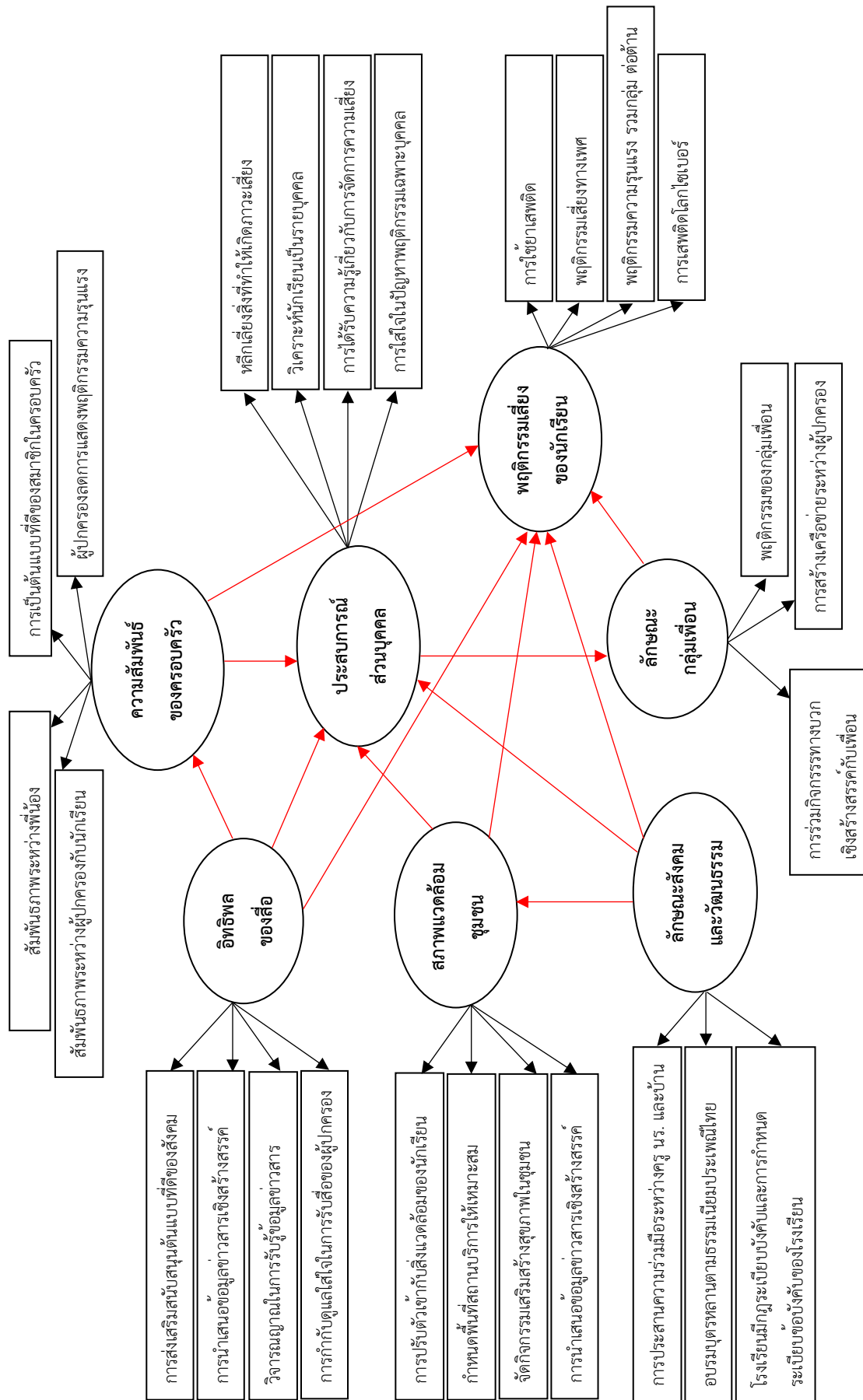
1. โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ปัจจัยด้านลักษณะของครอบครัว สภาพแวดล้อมในชุมชน ประสบการณ์ส่วนบุคคล อิทธิพลของสื่อ ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม และลักษณะกลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

3. ตัวแปรต้นด้านลักษณะของครอบครัว ประสบการณ์ส่วนบุคคลมีอิทธิพลทางตรง และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรสภาพแวดล้อมในชุมชน อิทธิพลของสื่อ ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมและลักษณะกลุ่มเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังภาพที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อตรวจสอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งหมดจำนวน 7 คน ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายปกครอง จำนวน 1 คน

1. ประชากรในการศึกษาเชิงปริมาณ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 45,651 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 958 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามจากองค์ประกอบความชัดเจน (Rule of thumb) ของชูมาร์คเกอร์ และโลแม็กซ์ (Shumacker & Lomax, 1996) จำแนกตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารหรือครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการดูแลพฤติกรรมของนักเรียน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ใน 2 ประเด็น คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงและแนวทางการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามใช้สอบถามนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 958 คน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 958 คน เกี่ยวกับแนวทางการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 958 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไปขอความร่วมมือและอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน จำนวน 7 คน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

1.2 ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไปขอความร่วมมือและอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้ง จำนวน 1,000 คน

1.4 การเก็บแบบสอบถามคืน โดยขอความกรุณาให้ผู้บริหารและครูผู้สอนส่งแบบสอบถามคืนผู้ช่วยวิจัย หรือผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2. การจัดกระทำข้อมูล

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าตอบสมบูรณ์ทุกฉบับมาให้คะแนนน้ำหนักที่กำหนดไว้

2.3 นำข้อมูลตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักที่กำหนดไว้มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติ

2.4 นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายการวิจัยต่อไป

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของแนวทางการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบขนาดอิทธิพลของปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนตามโมเดลสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Linear structural equation model) ด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จากการสังเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน จำนวน 7 ท่าน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า

1.1 ความสัมพันธ์ของครอบครัว พบว่า สถานภาพในครอบครัวที่สมบูรณ์ ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนเป็นอย่างสูง ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ครอบครัวที่สมบูรณ์แบบ หรือครอบครัวที่ย่ำร้าง พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องในครอบครัว การแสดงออกของบุคคลในครอบครัว จะเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลในครอบครัว ครอบครัวที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานมากหรือน้อยต่างกัน มีผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนทั้งสิ้น

1.2 ประสบการณ์ส่วนบุคคล พบว่า บุคคลในครอบครัวจะเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิดของผู้ปกครอง พฤติกรรมที่ถูกปลูกฝังแต่เยาว์วัยโดยมีแบบอย่างจากผู้ใกล้ชิด การดูแลบุตรหลาน การเสพสื่อ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนก็มีส่วน พฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงมักเกิดขึ้น เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีประสบการณ์น้อย พฤติกรรมเสี่ยงจะลดลงได้เมื่อผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด

1.3 ลักษณะกลุ่มเพื่อน พบว่า ลักษณะกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของนักเรียนมาก กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ลงมือทำงานร่วมกันเชิงสร้างสรรค์กับเพื่อน ๆ ลักษณะการต้องการการยอมรับภายในกลุ่ม เครือข่ายผู้ปกครองผู้ใหญ่หรือบิดา มารดา ควรให้คำแนะนำในการเลือกคบหากับกลุ่มเพื่อนไม่ว่าจะเพื่อนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนส่งเสริมจัดกิจกรรมเชิงบวกและสร้างสรรค์

1.4 สภาพแวดล้อมในชุมชน พบว่า สภาพแวดล้อมในชุมชนมีส่วนในพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของนักเรียน สภาพแวดล้อมเชิงบวกจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวก มีการปรับตัวเข้าหากัน ร่วมกันทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ การเลือกสภาพแวดล้อมที่ดีให้บุตรหลาน มีส่วนในการปรับพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนให้ดีขึ้น ชุมชนที่น่าอยู่ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับนักเรียน

1.5 อิทธิพลของสื่อ พบว่า สื่อออนไลน์ที่สามารถเข้าผู้คนทุกวัย เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ปกครองต้องตระหนักถึงการใช้สื่อออนไลน์ของบุตรหลาน การเลือกที่จะเสพสื่อออนไลน์ให้เป็นประโยชน์ เสพอย่างมีวิจารณญาณ มีผู้ปกครองชี้แจงทางเลือก ควบคุมให้ใช้สื่ออย่างเหมาะสม ใช้สื่ออย่างมีสติและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และผู้ปกครองควรส่งเสริมการใช้สื่อที่มีประโยชน์ และดีงาม สังคมรอบข้างก็มีส่วนในการลดใช้สื่อที่ไม่มีประโยชน์ เช่น ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน

1.6 ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ความร่วมมือจากชุมชน และสภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ประเพณีวัฒนธรรมไทยที่ดีจะช่วยให้เด็กนักเรียนซึมซับค่านิยมที่ดีงาม การควบคุม การหลีกเลี่ยงอบายมุข การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควบคุม หลีกเลี่ยงอบายมุข เป็นการช่วยเพิ่มพฤติกรรมสร้างสรรค์ เป็นการช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยง

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่า ไคร้-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 533.288 โดยมีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .00 ท้องศาอิสระ (df) เท่ากับ 241 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .95 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .94 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .97 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .01 ดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .03 ค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ของตัวแปรตามคือการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถอธิบายการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนได้ร้อยละ 83

3. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ประกอบด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดของตัวแปรแฝง จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ความสัมพันธ์ครอบครัว ประสพการณ์ส่วนบุคคล อิทธิพลของสื่อ สภาพแวดล้อมในชุมชน ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม และลักษณะกลุ่มเพื่อน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม Amos ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบ่งออกเป็น 7 โมเดล ดังนี้

3.1 โมเดลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน (F7) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ การใช้ยาเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พฤติกรรมความรุนแรง รวมกลุ่มต่อต้าน และการเสพติดโลกไซเบอร์ ใช้วัดการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

3.2 โมเดลการวัดความสัมพันธ์ของครอบครัว (F1) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างพี่น้อง การเป็นต้นแบบที่ดีของสมาชิกในครอบครัว และผู้ปกครองลดการแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ใช้วัดความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

3.3 โมเดลการวัดประสพการณ์ส่วนบุคคล (F2) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ หลีกเสี่ยงสิ่งที่ทำให้เกิดภาวะเสี่ยง วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล การได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง และการใส่ใจในปัญหาพฤติกรรมเฉพาะบุคคล ใช้วัดประสพการณ์ส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม

3.4 โมเดลการวัดอิทธิพลของสื่อ (F3) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนส่งเสริมต้นแบบที่ดีของสังคม การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเชิงสร้างสรรค์ วิจารณ์ญาณในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการกำกับดูแลใส่ใจในการรับสื่อของผู้ปกครอง ใช้วัดอิทธิพลของสื่อได้อย่างเหมาะสม

3.5 โมเดลการวัดสภาพแวดล้อมในชุมชน (F4) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน การกำหนดพื้นที่สถานบริการให้เหมาะสม และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพชุมชน ใช้วัดสภาพแวดล้อมในชุมชนได้อย่างเหมาะสม

3.6 โมเดลการวัดลักษณะสังคมและวัฒนธรรม (F5) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ การประสานความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และบ้าน การอบรมบุตรหลานตามธรรมเนียมประเพณี

ไทย และโรงเรียนมีกฎระเบียบบังคับและการกำหนดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ใช้วัดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

3.7 โมเดลการวัดลักษณะกลุ่มเพื่อน (F6) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ การร่วมกิจกรรมทางบวกเชิงสร้างสรรค์กับเพื่อน การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ใช้วัดลักษณะกลุ่มเพื่อนได้อย่างเหมาะสม

4. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 331 ค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .665 ถึง .121 โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล (E22) กับการหลีกเลี่ยงสิ่งทำให้เกิดภาวะเสี่ยง (E21) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .665 และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดได้แก่ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง (E23) กับการเสพติดโลกไซเบอร์ (D4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .121

อภิปรายผล

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่ ความสัมพันธ์ของครอบครัว ประสบการณ์ส่วนบุคคล ลักษณะกลุ่มเพื่อน อิทธิพลของสื่อ สภาพแวดล้อมในชุมชน และลักษณะสังคมและวัฒนธรรม อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของครอบครัว เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่สถาบันครอบครัวที่มุ่งเสริมสร้างสุขภาพจิตดีให้แก่เด็ก เพราะเด็กถูกเลี้ยงมาอย่างไรเมื่อโตขึ้น เด็กก็คือผู้ใหญ่คนนั้น (Children learn what they live) ดังที่ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) ได้กล่าวถึงสภาพชีวิตของบุคคลในสภาพบรรยากาศของวงเวียนชีวิตครอบครัวและสิ่งแวดล้อมแต่ละแบบ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก และเมื่อเขาเติบโตเจริญวัยเป็นผู้ใหญ่ จะมีบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

2. ประสบการณ์ส่วนบุคคล อิทธิพลของประสบการณ์ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบุคคล (Internal factors) ปัจจัยภายในตัวบุคคลแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ พันธุกรรม สุขภาพกาย และสภาพจิตใจ สอดคล้องกับจำรอง เงินดี (2552) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ส่วนตัว (Specific experience) ความสำคัญกับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับย่อมแตกต่างกันออกไป บางคนได้พบเห็นกันบ่อย ๆ ก็เป็นช่องทางก่อเกิดทัศนคติที่ดีต่อกันได้แม้จะเป็นคนต่างถิ่นหรือต่างชาติก็ตาม ในอีกส่วนหนึ่งกลุ่มจิตวิเคราะห์เน้นเรื่องประสบการณ์ในวัยเด็กกว่า มีอิทธิพลต่อการพัฒนา

บุคลิกภาพ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติด้วยประสบการณ์ของบุคคลที่รุนแรงหรือฝังใจย่อมทำให้บุคคลนั้นมีทัศนคติแตกต่างออกไป

3. ลักษณะกลุ่มเพื่อน ลักษณะกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเพื่อนมีความสำคัญมากขึ้นในช่วงวัยรุ่น ช่วงเวลาของวัยรุ่นใช้ไปกับเพื่อนของพวกเขาทั้งแบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน วัยรุ่นในวันนี้เชื่อมต่อกันเพื่อทั้งปฏิสัมพันธ์แบบ Face-to-face และผ่านเทคโนโลยี การสื่อสาร ในฐานะที่เครือข่ายออนไลน์มีขนาดใหญ่กว่าความสัมพันธ์อาจเกิดขึ้นชั่วคราวหรืออาจลึกซึ้ง มักเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่นที่จะสร้างพันธะใกล้ชิดได้ (เสาวคนธ์ กลักทองกรณ์, 2559) สัมพันธภาพกับเพื่อนที่แนบชิดในวัยรุ่นมีการเชื่อมโยงกับ Well-being ผ่านการให้การสนับสนุนทางสังคมและความรู้สึกของความหมาย (Geldard & Geldard, 2005) ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจผลของการใช้สารเสพติดที่มีต่อการขาดการยับยั้งซึ่งใจทางเพศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Giancola (1998) พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในช่วงวัยรุ่นที่จะนำไปสู่การประพฤตินั้นเป็นอิทธิพลที่สำคัญที่สุดในช่วงมัธยมปลาย

4. อิทธิพลของสื่อ อิทธิพลของสื่อที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสังคมยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่างจากสังคมยุคเก่ามาก ทำให้การติดต่อสื่อสารสามารถเชื่อมโยงเสมือนเป็นโลกเดียวกันมากขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่มีทั้งผลดีและผลเสีย โดยเฉพาะสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ การสื่อสารผ่านดาวเทียมและเว็บไซต์ เพราะทำให้มนุษย์ทั่วโลกสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ทั้งในทางดีและทางลบ จึงเป็นโอกาสแห่งการปฏิวัติการเรียนรู้ (Learning revolution) ทำให้สามารถแก้ปัญหาหรือร่วมกันพัฒนาและจัดการสังคมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับศรีเรือน แก้วกังวาล (2553) ได้กล่าวว่า การที่จะช่วยลดปัญหาหรือวิกฤตการณ์ในการค้นหา “ตน” เพื่อ “พบตน” ของวัยรุ่นนี้ จะต้องเข้าใจถึงสิ่งที่มีอิทธิพลและวิธีค้นหา ซึ่งทั้งสองประการนี้มีความคาบเกี่ยวต่อกันและกัน และสอดคล้องกับจำรอง เงินดี (2552) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชน (Mass media) สื่อมวลชนประกอบด้วย วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารต่าง ๆ บุคคลในสังคมย่อมต้องบริโภคสื่อมวลชนต่าง ๆ เหล่านี้ และเป้าหมายของสื่อเหล่านี้ก็คือ ต้องการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และโฆษณาเพื่อพยายามเปลี่ยนทัศนคติให้ไปยอมรับหรือนิยมต่อสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เขาต้องการอิทธิพลของสื่อมวลชนนั้นถือว่ามีมากในลักษณะของเรื่องราวที่บุคคลไม่คุ้นเคยมาก่อนและการเสนอข้อมูลของสื่อมวลชนโดยผู้บริโภคได้รับข่าวสารเป็นแหล่งแรก

5. สภาพแวดล้อมในชุมชน สภาพแวดล้อมในชุมชนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่แวดล้อมตัวบุคคล ทั้งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมซึ่งสิ่งแวดล้อมเป็นอีกองค์ ประกอบหนึ่งที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพันธุกรรมของบุคคลล้วนมีอิทธิพลต่อบุคคล มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของบุคคล นับตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิไปจนถึงวันสุดท้ายของชีวิตอันมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของบุคคล นับตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิจนถึงวันสุดท้ายของชีวิต ซึ่งมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (ปราณี งามสุด, 2545, น. 254) สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีเรือน แก้วกังวาล (2553) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ

เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือ การโฆษณา หนังสือการ์ตูน มีบทบาทและอิทธิพลต่อการค้นหาตนและพบตนของเด็กเป็นอย่างมาก ข่าวสารจากสื่อมวลชนบางลักษณะไม่เหมาะสมสำหรับการสร้าง “ตน” และ “การค้นหาตน” เนื่องจากสื่อมวลชนเสนอสารพัดเรื่องต่อสาธารณชนในวงกว้าง ๆ สำหรับคนทุกชั้นทุกวัย เด็กวัยรุ่นจึงได้รับทราบและซึมซับองค์ประกอบในการสร้างตนและค้นหาตนในแง่มุมซึ่งไม่เหมาะสมตามวัยของตนเข้าไปด้วย

6. ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากวัฒนธรรมเป็นเรื่องของสิ่งต่าง ๆ ที่แต่ละคนยอมรับในสังคมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเมตตากรุณาและค่านิยมในสังคมนั้น ๆ ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าแบบแผนของวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดทัศนคติของบุคคลในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับพงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) ได้กล่าวว่า สังคมยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต่างจากสังคมยุคเก่ามาก ทำให้การติดต่อสื่อสารสามารถเชื่อมโยงเสมือนเป็นโลกเดียวกันมากขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่มีทั้งผลดีและผลเสีย โดยเฉพาะสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ การสื่อสารผ่านดาวเทียมและเว็บไซต์ เพราะทำให้มนุษย์ทั่วโลกสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ทั้งในทางดีและทางลบ จึงเป็นโอกาสแห่งการปฏิวัติการเรียนรู้ (Learning revolution) ทำให้สามารถแก้ปัญหาหรือร่วมกันพัฒนาและจัดการสังคมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยนี้พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน คือ ความสัมพันธ์ของครอบครัว ประสบการณ์ส่วนบุคคล อิทธิพลของสื่อ สภาพแวดล้อมในชุมชน ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน คือ ความสัมพันธ์ของครอบครัว อิทธิพลของสื่อ สภาพแวดล้อมในชุมชน ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการป้องกัน ป้องปรามพฤติกรรมเสี่ยงอันอาจเกิดขึ้นได้ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สิ่งที่ต้องตระหนักคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างพี่น้อง การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้ปกครองในครอบครัว และผู้ปกครองลดการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรง

2. ประสบการณ์ส่วนบุคคล ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงคือ การหลีกเลี่ยงทำให้เกิดภาวะเสี่ยง การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล การได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง และการใส่ใจปัญหาพฤติกรรมเฉพาะบุคคล

3. อิทธิพลของสื่อ ปัจจัยที่ต้องพึงตระหนัก คือ การสนับสนุนส่งเสริมต้นแบบที่ดีของสังคม การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเชิงสร้างสรรค์ การมีวิจารณ์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร และการกำกับดูแลใส่ใจการรับรู้ข้อมูลของผู้ปกครอง

4. ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยที่ต้องควรนำมาใช้คือ การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน การกำหนดพื้นที่บริการให้เหมาะสม และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพในชุมชน

5. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยที่พึงระวังคือ การประสานความร่วมมือ ระหว่างนักเรียน ครู และบ้าน การอบรมบุตรหลานตามธรรมเนียมประเพณีไทย และ โรงเรียนมีกฎระเบียบบังคับและกำหนดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

6. ลักษณะกลุ่มเพื่อน ปัจจัยที่ต้องควรนำมาใช้คือ การร่วมกิจกรรมทางบวกเชิงสร้างสรรค์กับเพื่อน การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง และ พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการปรับตัว ในตัวแปรที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษา เช่น ประเด็นที่เสริมสร้างพฤติกรรมทางบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า น่าจะมีประเด็นอื่น ๆ ที่ช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนได้อีก

2. ควรมีการนำโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปพัฒนาใช้กับประชากรกลุ่มอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

3. ควรมีการศึกษาประเด็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน เนื่องจากงานวิจัยนี้ไม่ได้ศึกษาเจาะลึกในแต่ละด้าน

เอกสารอ้างอิง

- จำรอง เงินดี. (2552). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปราณี รามสุต. (2545). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- เพ็ญญา กุลนภาดล. (2560). *การให้การปรึกษาวัยรุ่น (Adolescent counseling)*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- โรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย. (2558). *รายงานประจำปีการศึกษา 2558*. ระยอง: โรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2553). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวคนธ์ กลักทองกรณ์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเยาวชนที่ใช้แอมเฟตามีน. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 34(1), 40-52.
- Geldard, D., & Geldard, K. (2005). *Basic personal counselling: A training manual for counsellors*. NSW, Australia: Pearson Education.

- Giancola, S. P. (1998). Student misbehavior: An exploratory study of individual, familial, social, and institutional influences. *Dissertations available from ProQuest*. AAI9913459.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (1996). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

การอ้างอิงบทความ

โนชญ์ ชาญด้วยกิจ, สุเมธ งามกนก และ สมพงษ์ ปั่นหุ่่น. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการลด

พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 1(5),
67-80. สืบค้นจาก [https://www.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/
view/205008/](https://www.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/205008/)